

За результатами поведеного дослідження можна зробити висновок, що для країни є важливим чинником зменшення та стабілізування інфляційних процесів та збільшення власного виробництва.

При визначенні причин та виду інфляції необхідно правильно вибрати антиінфляційну політику для боротьби з цими процесами.

В основі вітчизняної антиінфляційної політики повинно лежати регулювання грошової маси та швидкості обігу. Зокрема, на наш погляд, до факторів, які можуть покращити фінансовий стан України відносяться:

- підвищення та стабілізування курсу національної валюти;
- обмеження грошової маси;
- розвиток виробництва та бізнесу;
- ефективна монетарна політика;
- скорочення бюджетного дефіциту.

Незважаючи на складну ситуацію, країна намагається нормалізувати внутрішню політику за рахунок реформ, та відновити стабільність і загальний рівень проживання населення.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
2. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
3. Савлук М.І., Мороз А.М., Лазепко І.М. Гроші та кредит : підручник. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1457/1/savluk_m_i_moroz_a_m_ta_in_groshi_ta_kredit.pdf
4. Ширяєва Л.В., Онешко С.В., Хотєєва Н. Фінанси, гроші та кредит (тексти лекцій) навч. посіб.; Одес. нац. мор. у-т. – Інтерпрінт, 2017. – С. 174

Ватаманюк-Зелінська У.З.

доктор економічних наук, доцент;

Яциків М.С.

студент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

В Україні від часу прийняття Конституції та базових нормативно-правових актів – розвиток місцевого самоврядування фактично здійснювався лише на рівні територіальних громад міст обласного значення, оскільки переважна більшість перших, через їх надмірну подрібненість та надзвичайно слабку матеріально-фінансову базу, виявилися неспроможними виконувати всі повноваження органів місцевого самоврядування. Тому проведення

структурних реформ адміністративно-територіального устрою в Україні дасть змогу досягти стійкого економічного ефекту за умови гармонізації пріоритетів соціально-економічного розвитку держави із реформою місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Таким чином визначення напрямків стабільного розвитку адміністративно-територіальних одиниць шляхом збільшення надходжень місцевих бюджетів в умовах розвитку процесів фінансової децентралізації та поширення децентралізаційних процесів в державному управлінні потребує всебічного дослідження [1].

Для бюджетів об'єднаних територіальних громад (ОТГ) притаманне збільшення ресурсів, які формуються за тими ж самими правилами, що й бюджети міст обласного значення. Однак, в період створення ОТГ положення окремих статей Бюджетного кодексу стосовно формування та виконання бюджету об'єднаної територіальної громади та районного бюджету району, в якому утворено відповідну об'єднану територіальну громаду, на перший плановий бюджетний період після такого об'єднання застосовуються з урахуванням таких особливостей [2]:

1) стосовно особливості формування надходжень та здійснення витрат місцевого бюджету у разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий то виконавчі органи місцевої ради мають право здійснювати витрати місцевого бюджету лише на цілі, визначені у проекті рішення про місцевий бюджет на відповідний бюджетний період, схваленому виконкомом та поданому на розгляд місцевої ради. При цьому щомісячні бюджетні асигнування місцевого бюджету не можуть перевищувати 1/12 обсягу витрат бюджету крім витрат на обслуговування боргу та витрат спеціального фонду бюджету, а також з урахуванням необхідності проведення захищених видатків місцевого бюджету;

2) районні ради здійснюють передачу із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст у власність об'єднаних територіальних громад, відповідних бюджетних установ, розташованих на їхній території, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, визначеного Бюджетним кодексом.

Звертаємо увагу на те, що децентралізаційний поступ в Україні є нерівномірним. Здебільшого можна відзначити проблеми у реалізації цього процесу на Сході України. Про це свідчать показники результатів об'єднання територіальних громад. Зокрема, за останніми даними, на підконтрольній українській владі території Донецької області створено лише 7 об'єднаних територіальних громад (18% від зазначених у Перспективному плані, у Луганській області – 4 із 21 ОТГ тобто 19%) [3; 4].

Показники оцінки фінансової спроможності ОТГ Донецької та Луганської областей за аналізований період демонструють динамічний процес об'єднання територіальних громад на сході України. Усі громади перевиконали планові показники бюджету у 2016 р. та збільшили власні доходи на 1 особу в середньому більш ніж в 3,5 рази; три громади перевершили середньоукраїнський показник. У результаті реформи розширилися фінансові права місцевих органів влади, що додало їм стимули до оптимізації витрат,

зменшило їх залежність від Державного казначейства, надало можливості заробити на процентах за вкладями. Залишки коштів місцевих бюджетів зросли за 2016 р. на 111 млн грн в Донецькій області [3] та на 16 млн. грн. – у Луганській [4].

Наголосимо, що всі 9 громад цих областей є фінансово спроможними та займають переважно високі місця в рейтингу серед інших 366-ти ОТГ України. Найвищий рейтинг має Шахівська громада, яка посідає 3 місце. Громади, що посіли низькі місця (Чмирівська та Черкаська), мають високі адміністративні видатки та вирізняються підвищеною дотаційністю бюджету. Новостворені громади активно підтягуються до рівня створених раніше, як видно на прикладі Соледарської та Миколаївської громад.

Успішне наповнення бюджетів дозволило об'єднаним територіальним громадам Донецької та Луганської областей збільшити свої поточні видатки. Витрати на утримання органів місцевого самоврядування становили в обох областях по 10-11% загального обсягу видатків. Основними статтями витрат громад Донецької області були освіта та охорона здоров'я, обсяг фінансування яких виріс за рахунок нових видів субвенцій. У Луганській області основна частина таких видатків фінансувалася через районні бюджети, бо через несвоєчасне надання відповідної інформації до міністерства кошти субвенції на утримання закладів середньої освіти Новопокровської ОТГ перераховувалися з державного бюджету районному бюджету, з якого здійснювалося фінансування відповідних видатків. Через це значно зросла питома вага трансфертів.

Отже дослідження показало що за такий час ситуація не може змінитися кардинально. Громади хоча й об'єдналися та отримали додаткові фінансові ресурси й повноваження, проте мають застарілу інфраструктуру, збиткові об'єкти комунальної власності, пасивне населення і функціонують практично в зоні інтервенції.

Список використаних джерел:

1. Watamanyuk-Zelinska U. Z. / Effekive management of municipal of property in the context of decentralized processes in state development // U.Z. Watamanyuk-Zelinska, P.I. Malets // Ефективна економіка. – № 9. – 2018
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Децентралізація виконання доходів бюджетів за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://decentralization.gov.ua/uploads/uploads/attachment/document/21/Виконання_доход_в_м_сц_бюджет_в_за_2016.pdf
4. Оцінка фінансової спроможності Луганської області [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/uploads/attachment/document/114/Луганська.pdf>